

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autorka práce: Tereza Němcová

Název práce: *Motivace migrace mladých dospělých z Moravskoslezského kraje do Hlavního města Prahy*

Vedoucí práce: Zdeněk Uherek

Oponent: Jakub Grygar

Navržené hodnocení: D

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumná otázka je formulována hned ve druhé větě textu. Terezu Němcovou zajímá "jaké okolnosti motivují (...) studenty vysoké školy nebo její absolventy, k migraci z Moravskoslezského kraje do Prahy i přes současnou nejednoznačnou ekonomickou přínosnost" (s. 2).

Dílní výzkumné otázky jsou formulovány na s. 22 a 23 takto:

1. Jaké okolnosti působily jako hlavní push faktory?
2. Jaké okolnosti působily jako hlavní pull faktory?
3. Jak migranti a jejich blízcí reflektují migraci?
4. Předpokládají migranti návrat, nebo migraci ještě někam jinam?
5. Souvisí migrace jedinců s jejich představou sociálního úspěchu?
6. Lze v rámci životních drah migrantů identifikovat podobnosti?

V Závěru autorka výzkumnou otázku i její dílní části rekapituluje a dává na ně souhrnnou odpověď.

Práce je přehledně a logicky strukturovaná.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka v práci ukazuje široký přehled o relevantní literatuře nejenom ze sociologie a migračních studií, ale také z oblasti regionálního rozvoje, urbanismu a demografie. Obsahově hutné úvodní přehledové kapitoly, v nichž si buduje prostor, v němž se chce ve vlastním výzkumu pohybovat, by si však zasloužily pečlivější editaci. Ve vršení jednotlivých poznatků čtenář po chvíli začne ztrácet výkladovou linku a musí si sám nacházet zdůvodnění, proč autorčin text pokračuje zvoleným

směrem.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Úvodní teoretické kapitoly neústí ve formulaci výzkumné otázky. Navzdory množství obsažených informací autorka z prezentovaných nevyvozuje vysvětlení, jak by měl její výzkum posunout poznání migrace mladých osob z regionu do centra.

Data vytvořená v průběhu výzkumu vychází z rozhovorů s deseti účastníky výzkumu, přičemž čtyři rozhovory byly vedeny jako videorozhovory.

Ačkoli práce deklaratorně tvrdí, že je opřena o kvalitativní výzkum, možnosti kvalitativního výzkumu nejsou využity. To se týká zejména příležitosti vztáhnout vytvářená data a jejich interpretaci k jedinečným individuálním biografickým situacím účastníků výzkumu. Autorka naopak plně přechází na logiku kvantitativního výzkumu (v tomto ohledu nejspíš vytrvalé označování účastníků výzkumu jako "respondentů" nejspíš nebude náhoda) a seznamuje čtenáře s procentuální četností posbíraných vytvořených hodnotových výroků. Mimoděk tak ukazuje, že výzkumný rozhovor může být i nástrojem tvorby kvantitativních dat.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Domnívám se, že diplomová práce by měla doložit mimo jiné schopnost autora a) představit svá data; b) analyzovat je ve vztahu k relevantním segmentům zpracovávaného datového korpusu; a c) nabídnout čtenáři interpretaci těchto dat ve vztahu k odborné debatě vedené o předmětu výzkumného zájmu a k širšímu sociálnímu kontextu těchto dat. Právě v těchto pasážích by se měla ukázat schopnost autora vést přesnou a přesvědčivou argumentaci.

Pasáží, které by naplňovaly tato očekávání, však v posuzovaném textu moc není. Důvodem patrně je to, že text takovátou ambicí vůbec nemá. Práce se tak soustředí především na popis (teoretických přístupů, obsahu jiných výzkumů, vytvořených dat...) a nikoli na nalézání vnitřních souvislostí studovaných jevů a procesů.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce splňuje formální nároky kladené na diplomové práce obhajované na ISS FSV UK.

Přehlednosti textu by pomohlo, kdyby autorka více členila text do odstavců. Zorientovat se např. v kapitole 5.4. (s. 34 - 36) tvořené v podstatě jedním odstavcem, je poměrně vyčerpávající.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. *Náměty na diskuzi při obhajobě práce.*

Na s. 28 v diskuzi zvolené metody tvorby dat autorka uvádí, že "nevýhodou kvalitativního výzkumu je jeho subjektivita, která neumožňuje výsledky považovat za obecně platné". Dodává pak, že dosažení "obecné platnosti" poznatků není cílem jejího výzkumu a ani nevyplývá z výzkumné otázky.

Zajímalo by mne, jak autorka rozumí "obecné neplatnosti" kvalitativního výzkumu a jak máme rozumět předloženým poznatkům výzkumu.

9. *Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:* *Theses* *Turnitin* *Ouriginal (Urkund)*

Komentář k výsledku kontroly:

Celkové hodnocení práce: Tereza Němcová ve své diplomové práci přesvědčivě dokládá širokou orientaci v oblasti svého výzkumného zájmu. Téma vnitřní migrace vsazuje do kontextu relevantní teoretické literatury a ukazuje, že dokáže tvůrčím způsobem pracovat i s poznatky jiných sociologických výzkumů zpracovaných na obdobné téma. Práce je naopak výrazně slabší v těch pasážích, kde autorka představuje vlastní vytvořená data a má nabídnout jejich analýzu a interpretaci. Celkově jsou závěry práce prezentovány korektně. Práci navrhuji ohodnotit stupněm **D**.

Datum: 3. 9. 2023

Podpis:

Jakub Grygar